

KOMISSION PÄÄTÖS,
tehty 27 päivänä helmikuuta 2008,
päätöksellä K(2005) 4420 lopullinen Microsoft Corporationille asetetun uhkasakon lopullisen
määrän vahvistamisesta

(Asia COMP/C-3/37.792 – Microsoft)

(tiedoksiannettu numerolla K(2008) 764 lopullinen)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(2009/C 166/08)

Komissio teki 27 päivänä helmikuuta 2008 päätöksen, jolla vahvistettiin päätöksellä K(2005) 4420 lopullinen, jäljempänä 'helmikuussa 2008 tehty päätös', Microsoft Corporationille asetetun uhkasakon lopullinen määrä. Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003⁽¹⁾ 30 artiklan säännösten mukaisesti komissio julkaisee asianosaisten nimet ja päätöksen pääsisällön sekä määrätyt seuraamukset. Se ottaa huomioon yritysten oikeutetut edut sen suhteen, ettei niiden liikesalaisuuksia paljasteta. Päätöksen koko tekstin julkinen toisinto on saatavissa asiassa todistusvoimaisella kielellä ja komission työkielillä kilpailun pääosaston Internet-sivuilla osoitteessa

http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html

1. YHTEENVETO ASIASTA

1.1 Tausta

1. Komissio teki 24 päivänä maaliskuuta 2004 päätöksen 2007/53/EY⁽²⁾ EY:n perustamissopimuksen 82 artiklan mukaisesta menettelystä (asia COMP/C-3/37.792) Microsoft Corporationia vastaan, jäljempänä 'Microsoft'. Komissio toteasi kyseisessä päätöksessään, jäljempänä 'vuonna 2004 tehty päätös', muun muassa, että Microsoft oli rikkonut perustamissopimuksen 82 artiklaa, jäljempänä '82 artikla', ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen 54 artiklaa, jäljempänä '54 artikla', kieltäytymällä lokakuusta 1998 vuonna 2004 tehdyn päätöksen tekopäivään saakka luovuttamasta työryhmäpalvelinten käyttöjärjestelmätuotteiden valmistajille tiettyjä yhteentoimivuuden edellyttämiä tietoja⁽³⁾, joita kyseiset valmistajat tarvitsevat voidakseen kehittää ja jaella yhteentoimivia tuotteita.

2. Vuonna 2004 tehdyn päätöksen 5 artiklan a ja c kohdassa säädetään seuraavaa:

"a) Microsoft Corporationin on asetettava 120 päivän kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta yhteentoimivuuden edellyttämät tiedot kaikkien sellaisten yritysten saataville, joiden etuun työryhmäpalvelinten käyttöjärjestelmätuotteiden kehittäminen ja jakelu vaikuttaa. Sen on sallittava kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin, että kyseiset yritykset käyttävät yhteentoimivuuden

edellyttämiä tietoja työryhmäpalvelinten käyttöjärjestelmätuotteiden kehittämiseen ja jakeluun. [...]

- c) Microsoft Corporationin on vahvistettava 120 päivän kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta arviointijärjestely, jonka avulla halukkaat yritykset voivat kätevästi saada tietoa yhteentoimivuuden edellyttämien tietojen laajuudesta ja käyttöehdoista; Microsoft Corporation voi noudattaa arviointijärjestelyssä kohtuullisia ja syrjimättömiä ehtoja varmistaakseen, että mahdollisuutta saada yhteentoimivuuden edellyttämiä tietoja käytetään ainoastaan arviointitarkoituksiin."

1.2 Päätöksen noudattamatta jättäminen

3. Koska Microsoft oli jatkuvasti jättänyt noudattamatta päätöstä, komissio teki 10 päivänä marraskuuta 2005 – yli vuosi päätöksen tekemisen jälkeen – asetuksen (EY) N:o 1/2003 24 artiklan 1 kohdan mukaisen päätöksen, jäljempänä '24 artiklan 1 kohdan mukainen päätös', jossa Microsoftille määrättiin uhkasakko. Mainitun 24 artiklan 1 kohdan mukaisen päätöksen 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Microsoft Corporationin on varmistettava, että se noudattaa viimeistään 15 päivänä joulukuuta 2005 täysimääräisesti 24 päivänä maaliskuuta 2004 tehdyn komission päätöksen K(2004) 900 5 artiklan a ja c kohdassa säädettyjä velvoitteita.

Jos Microsoft Corporation ei noudata kyseisiä velvoitteita, sille määrätään uhkasakko, joka lasketaan mainitusta päivästä ja jonka määrä on 2 miljoonaa euroa päivässä."

⁽¹⁾ EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 32, 6.2.2007, s. 23.

⁽³⁾ Yhteentoimivuuden edellyttämät tiedot määritellään vuonna 2004 tehdyn päätöksen 1 artiklan 1 kohdassa. Niillä tarkoitetaan täydellisiä ja tarkkoja teknisiä tietoja kaikista Windows-työryhmäpalvelimien käyttöjärjestelmien protokollista Windows-työryhmäpalvelimissä käytetyissä tiedosto- ja tulostuspalveluissa sekä Windowsin työryhmäverkkoihin toimitettavissa ryhmä- ja käyttäjähallintapalveluissa, myös palveluissa, jotka liittyvät Windowsin toimialueen ohjauspalvelimeen (Domain Controller), Active Directory -toimintoon ja ryhmäkäytäntöihin (Group Policy).

4. Mainitussa 24 artiklan 1 kohdan mukaisessa päätöksessä yksilöitiin kaksi osa-aluetta, joilla Microsoft oli jättänyt noudattamatta vuonna 2004 tehdyn päätöksen 5 artiklan a ja c kohdan mukaisia velvoitteitaan. Näistä ensimmäinen liittyi siihen, että Microsoft ei ollut toimittanut täydellisiä ja tarkkoja teknisiä asiakirjoja, jotka sisältävät yhteentoimivuuden edellyttämät tiedot. Lisäksi korvaukset, joita Microsoft veloitti kyseisenä ajankohtana yhteensopivuuden edellyttämien tietojen asettamisesta saataville tai niiden käyttötä, katsottiin kohtuuttomiksi.
5. Microsoft toimitti 24 artiklan 1 kohdan mukaisen päätöksen tekemisen jälkeen tarkistetun teknisen kuvauksen protokollista (¹), joita tarvitaan Windows-käyttöjärjestelmää käyttävien asiakastietokoneiden ja työryhmäpalvelinten välisessä viestinnässä, jäljempänä 'tekninen asiakirja-aineisto'. Microsoftin toimittaman teknisen asiakirja-aineiston eri toisintojen tarkastelun jälkeen voitiin todeta, että aineisto ei edelleenkaan sisältänyt täydellisiä ja tarkkoja yhteentoimivuuden edellyttämiä tietoja, jotka Microsoftin oli määrä toimittaa vuonna 2004 tehdyn päätöksen mukaisesti yrityksille, joiden etua asia koskee.
6. Komissio teki 12 päivänä heinäkuuta 2006 asetuksen (EY) N:o 1/2003 24 artiklan 2 kohdan mukaisen päätöksen, jolla 24 artiklan 1 kohdan mukaisella päätöksellä määrätyn uhkasakon lopullinen määrä vahvistettiin 280,5 miljoonaksi euroksi 16 päivän joulukuuta 2005 ja 20 päivän kesäkuuta 2006 väliseltä jaksolta. Kyseinen uhkasakko määrättiin ensimmäisestä osa-alueesta, jolla Microsoftin oli todettu 24 artiklan 1 kohdan mukaisessa päätöksessä laiminlyöneen velvoitteensa ja jossa oli kyse siitä, että Microsoft ei ollut toimittanut yhteentoimivuuden edellyttämät tiedot sisältäviä täydellisiä ja tarkkoja teknisiä asiakirjoja.
7. Tällä 12 päivänä heinäkuuta 2006 tehdyllä päätöksellä muutettiin myös 24 artiklan 1 kohdan mukaisen päätöksen 1 artiklaa siten, että päiväkohtainen uhkasakko, joka oli määrätty Microsoftille sen laiminlyötyä vuonna 2004 tehdyn päätöksen 5 artiklan a ja c kohdan mukaiset velvoitteensa, korotettiin 3 miljoonaan euroon 1 päivästä elokuuta 2006.
8. Samalla kun teknisen asiakirja-aineiston käsittely oli vielä meneillään, komissio otti tarkasteltavakseen toisen osa-alueen, jolla Microsoftin oli todettu 24 artiklan 1 kohdan mukaisessa päätöksessä jättäneen noudattamatta velvoitteitaan. Tällä kertaa kyse oli siitä, että Microsoft ei ollut asettanut yhteentoimivuuden edellyttämiä tietoja saataville kohtuullisin ehdoin.
9. Microsoftille 1 päivänä maaliskuuta 2007 osoitetun väitetiedoksiannon jälkeen Microsoft toimitti komissiolle 21 päivänä toukokuuta 2007 työryhmäpalvelimien protokollaohjelmaa (*Work Group Server Protocol Program*, jäljempänä 'WSPP') koskevat tarkistetut sopimukset, joilla säänneltiin yhteentoimivuuden edellyttämien tietojen saatavuutta ja käyttöä. Tarkistettuihin sopimukseen sisältyvän käyttömaksutaulukon perusteella maksuja oli alennettu verrattuna aiempiin ehdotuksiin. Microsoft ilmoitti, että se soveltaisi näitä alempia maksuja takautuvasti vuonna 2004 tehdyn päätöksen tekopäivästä. Microsoft oli toimitantanut jo aiemmin useita tarkistettuja toisintoja WSPP-korvausjärjestelmistään. Ensimmäinen toisinto oli päivätty 29 päivänä lokakuuta 2004, jonka jälkeen Microsoft oli alentanut sovellettavia korvaustasoja useaan otteeseen.
- ### 1.3 Menettelyn vaiheet
10. Microsoftille osoitettiin 1 päivänä maaliskuuta 2007 väitetiedoksianto, jossa todettiin alustavasti, että Microsoft ei ollut edelleenkaan noudattanut velvoitteitaan, jonka mukaan sen on asetettava yhteentoimivuuden edellyttämät tiedot saataville kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
11. Microsoft vastasi väitetiedoksiantoon 23 päivänä huhtikuuta 2007 ja kieltäytyi mahdollisuudesta suulliseen kuulemiseen.
12. Microsoft toimitti 21 päivänä toukokuuta 2007 komissiolle tarkistetut WSPP-sopimukset, joilla säänneltiin yhteentoimivuuden edellyttämien tietojen saatavuutta ja käyttöä. Sopimukseen sisältyi tarkistettu käyttömaksutaulukko, jäljempänä '21 päivänä toukokuuta 2007 vahvistettu korvausjärjestelmä'. Microsoft ilmoitti, että se "ottaisi nyt alemmat korvaukset virallisesti käyttöön" ja että niiden soveltaminen alkaisi takautuvasti vuonna 2004 tehdyn päätöksen tekopäivästä. Microsoft oli toimittanut jo aiemmin useita tarkistettuja toisintoja WSPP-korvausjärjestelmistään. Ensimmäinen toisinto oli päivätty 29 päivänä lokakuuta 2004, jonka jälkeen Microsoft oli alentanut sovellettavia korvaustasoja useaan otteeseen asiasta käytyjen neuvotteluiden perusteella. Korvausjärjestelmät katsottiin yksi toisensa jälkeen kohtuuttomiksi päätöksen perustana olleiden hinnoittelukriteerien mukaan. Kyseiset hinnoittelukriteerit noudattivat Microsoftin kanssa sovittuja WSPP-hinnoitteluperiaatteita, jotka perustuvat kolmeen kriteeriin sen mukaan, kuinka arvokkaita Microsoftin yhteentoimivuuden edellyttämät tiedot ovat niiden käyttäjien kannalta. Tällöin ei oteta huomioon strategista arvoa, joka johtuu Microsoftin markkinavoimasta henkilökohtaisten tietokoneiden käyttöjärjestelmien markkinoilla tai työryhmäpalvelinten käyttöjärjestelmien markkinoilla (ts. Microsoftin omaa luomistyytä ja innovointia verrattuna vastaaviin teknologioihin).
13. Microsoftille lähetettiin 24 päivänä heinäkuuta 2007 asia-aiheita koskeva kirje, jossa arvioitiin Microsoftin korvausjärjestelmään väitetiedoksiannon lähettämisen jälkeen tehtyjä tarkistuksia ja jossa Microsoftia kehoitettiin esittämään asiasta huomautuksensa. Se esitti huomautuksensa 31 päivänä elokuuta 2007.
14. Microsoft esitteli 22 päivänä lokakuuta 2007 uuden WSPP-sopimusten puitteissa sovellettavan korvausjärjestelmän. Uusi järjestelmä sisältää nk. *No Patent* -sopimuksen, jolla mahdollistettiin yhteentoimivuuden edellyttämien patenttomien tietojen saatavuus ja käyttö 10 000 euron kertamaksua vastaan. Patenttisopimuksella puolestaan myönnetään patenttilisenssi niihin yhteentoimivuuden edellyttämiin tietoihin, joiden Microsoft katsoo kuuluvan patenttisuojan piiriin. Patenttisopimus on saatavilla joko maailmanlaajuisesti, jolloin käyttömaksu on 0,4 prosenttia lisenssinhaltijoiden nettotuloista, tai soveltamalla hintahaukkaa, jonka mukaan ETA:ssa veloitettavat käyttömaksut

(¹) Vuonna 2004 tehdyn päätöksen 1 artiklan 2 kohdassa protokolla määritellään sarjaksi yhteenliittämistä ja vuorovaikutteisuuutta koskevia sääntöjä tiettyyn Windowsin työryhmäverkkoon kuuluvilla eri tietokoneilla käytettävien Windows-työryhmäpalvelimien käyttöjärjestelmien ja Windowsin asiakastietokoneiden käyttöjärjestelmien välillä.

ovat 0,25 prosenttia ja muualla maailmassa 3,87 prosenttia lisenssinhaltijoiden nettotuloista. 27 päivänä helmikuuta 2008 tehdyssä päätöksessään komissio totesi, että 22 päivänä lokakuuta 2007 esitellyssä uudessa korvausjärjestelmässä ei enää ollut korvausten kohtuullisuuteen ja syrjimättömyyteen liittyviä ongelmia.

1.4 Tarkastelun kohteena oleva yritys ja tuote

15. Microsoft on ohjelmistoyritys, jonka päätoimipaikka on Redmondissa (Washingtonin osavaltiossa) Yhdysvalloissa. Microsoftin liikevaihto heinäkuusta 2006 heinäkuuhun 2007 ulottuneella tilikaudella oli 51 120 miljardia Yhdysvaltain dollaria. Microsoftin palveluksessa on 78 500 henkilöä eri puolilla maailmaa. Se toimii kaikissa ETA-maissa.
16. Tässä menettelyssä tarkastellaan vuonna 2004 tehdyn päätöksen 1 artiklan 9 kohdassa määriteltyjä Windows-työryhmäpalvelimien käyttöjärjestelmiä.

1.5 Velvoitteiden noudattamatta jättäminen

17. Vuonna 2004 tehdyn päätöksen johdanto-osan 1003 kappaleen mukaan päätöksen tavoitteena ”on varmistaa, että Microsoftin kilpailijat voivat kehittää Windowsin verkkoalueen rakenteen kanssa yhteentoimivia tuotteita – rakenteen tukena on alun perin ollut Windowsin hallitseva asiakastietokoneiden käyttöjärjestelmä – jotta ne voivat kilpailla uskottavasti Microsoftin työryhmäpalvelinten käyttöjärjestelmien kanssa”.
18. Kuten vuonna 2004 tehdyn päätöksen johdanto-osan 1008 kappaleessa todetaan, ”vaatimusta, jonka mukaan Microsoftin asettamien ehtojen on oltava kohtuulliset ja syrjimättömät, sovelletaan erityisesti [...] ii. kaikkiin korvauksiin, joita Microsoft saattaa veloittaa tietojen toimittamisesta; tällainen korvaus ei esimerkiksi saa heijastaa strategista arvoa, joka johtuu Microsoftin markkinavoimasta henkilökohtaisten tietokoneiden käyttöjärjestelmien markkinoilla tai työryhmäpalvelinten käyttöjärjestelmien markkinoilla”.
19. Helmikuussa 2008 tehdyssä päätöksessä arvioidaan, noudattaako Microsoft vuonna 2004 tehdyn päätöksen 5 artiklan a kohdan mukaista veloitettaan. Arviointi perustuu tarkistettuihin WSPP-sopimuksiin, jotka Microsoft oli lähettänyt komissiolle 21 päivänä toukokuuta 2007, ja sopimusten mukaiseen WSPP-korvausjärjestelmään. Koska korvausmääriä on alennettu uudessa korvausjärjestelmässä verrattuna aiempien WSPP-sopimusten toisintoihin mukaisiin määriin, arviointi kattaa pääasiassa myös aiempien toisintojen mukaiset korvausjärjestelmät. Uuden järjestelmän mukaan kaikista WSPP-protokollista veloitetaan WSPP No Patent -sopimuksen nojalla korvaus, jonka osuus saajan nettotuloista on 0,5 prosenttia, ja kaikista WSPP-protokollat kattavista patenttisensoista WSPP Patent Only -sopimuksen nojalla korvaus, jonka osuus saajan nettotuloista on 0,7 prosenttia.

20. Helmikuussa 2008 tehdyssä päätöksessä keskitytään arvioimaan, noudattaako Microsoft vuonna 2004 tehdyn päätöksen 5 artiklan a kohdan mukaista veloitettaan asettaa yhteentoimivuuden edellyttämät *patentoimattomat* tiedot saataville kohtuullista korvausta vastaan.
21. Komissio toteaa helmikuussa 2008 tehdyssä päätöksessään, että WSPP-hinnoitteluperiaatteet noudattavat riittävässä määrin vuonna 2004 tehdyn päätöksen johdanto-osan 1003 kappaleen ja 1008 kappaleen ii kohdan mukaisia vaatimuksia. 27 päivänä helmikuuta 2008 tehdyssä päätöksessä todetaan, että ei ole vakuuttavia todisteita siitä, että Microsoftin patentoimattomat protokollateknologiat, joita koskevat tiedot luovutetaan osana yhteentoimivuuden edellyttämät tiedot sisältävää teknistä asiakirja-aineistoa, olisivat suurelta osin innovatiivisia. Helmikuussa 2008 tehdyssä päätöksessä todetaan tämän perusteella ja vertailukelpoisten teknologioiden markkina-arvioinnin jälkeen (ks. edellä 12 kohdassa esitetty yhteenveto WSPP-hinnoitteluperiaateista), että korvausjärjestelmät, joita Microsoft noudatti ennen 22 päivänä lokakuuta 2007 käyttöön ottamaansa järjestelmää, on katsottava kohtuuttomiksi vuonna 2004 tehdyn päätöksen 5 artiklan a kohdan nojalla. Valvonnasta vastaavan toimitsijamiehen ja ulkopuolisen teknisen asiantuntijan, TAEUS:n, raportit tukevat tätä arviointia.

2. UHKASAKON LOPULLINEN MÄÄRÄ

2.1 Sääntöjenvastaisuuden ajankohta

22. Helmikuussa 2008 tehty päätös kattaa 21 päivän kesäkuuta 2006 ja 21 päivän lokakuuta 2007 välisen jakson, jäljempänä ”tarkastelujakso”.

2.2 Tarkastelujaksolta määrättävän uhkasakon lopullinen määrä

23. Microsoftille tarkastelujaksolta määrättävän uhkasakon lopullinen määrä vahvistetaan 27 päivänä helmikuuta 2008 tehdyssä päätöksessä 899 miljoonaksi euroksi.
24. Asetuksen (EY) N:o 1/2003 24 artiklan 2 kohdassa säädetään, että jos yritykset ovat täyttäneet veloitteen, jonka täyttämiseksi uhkasakko on määrätty, komissio voi määrätä uhkasakon lopullisen määrän pienemmäksi kuin se olisi alkuperäisen päätöksen perusteella.
25. Uhkasakon lopullisen määrän laskennassa otettiin huomioon muun muassa seuraavat näkökohdat:
 - Microsoft on laiminlyönyt jatkuvasti – yli 15 kuukauden ajan – kohtuullista ja syrjimättömää korvausta koskevan veloitteensa noudattamisen.
 - Riski tehokkaan kilpailun häviämisestä vuonna 2004 tehdyssä päätöksessä määritellyillä työryhmäpalvelinten käyttöjärjestelmien markkinoilla on kasvanut entisestään.
 - Microsoft on hyötynyt siitä, että se on jättänyt noudattamatta veloitteitaan.

- On välttämätöntä vahvistaa uhkasakon määrä tasolle, joka on oikeasuhteinen ja riittävä korkea estämään velvoitteiden noudattamatta jättäminen.
- Microsoft on soveltanut huomattavasti matalampaa korvaustasoa 21 päivästä toukokuuta 2007.
- Helmikuussa 2008 tehty päätös on rajattu koskemaan vain yhteentoimivuuden edellyttämiä *patentoimattomia* tietoja.

2.3 Pöytäkirja

26. Microsoftille määrättiin 10 päivänä marraskuuta 2005 tehdyllä komission päätöksellä K(2005) 4420 uhkasakko jak-solta, joka ulottuu 21 päivästä kesäkuuta 2006 21 päivään lokakuuta 2007. Uhkasakon lopullinen määrä on helmikuussa 2008 tehdyn päätöksen mukaisesti 899 miljoonaa euroa. Uhkasakko määrättiin Microsoftille siitä syystä, että se oli jättänyt noudattamatta komission vuonna 2004 tehdyn päätöksen 5 artiklan a kohdan mukaista velvoitettaan asettaa yhteentoimivuuden edellyttämät tiedot kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin niiden yritysten saataville, joiden etua asia koskee.